

BOGÁCSI TÉL

XIII. évfolyam 4. szám

2003.

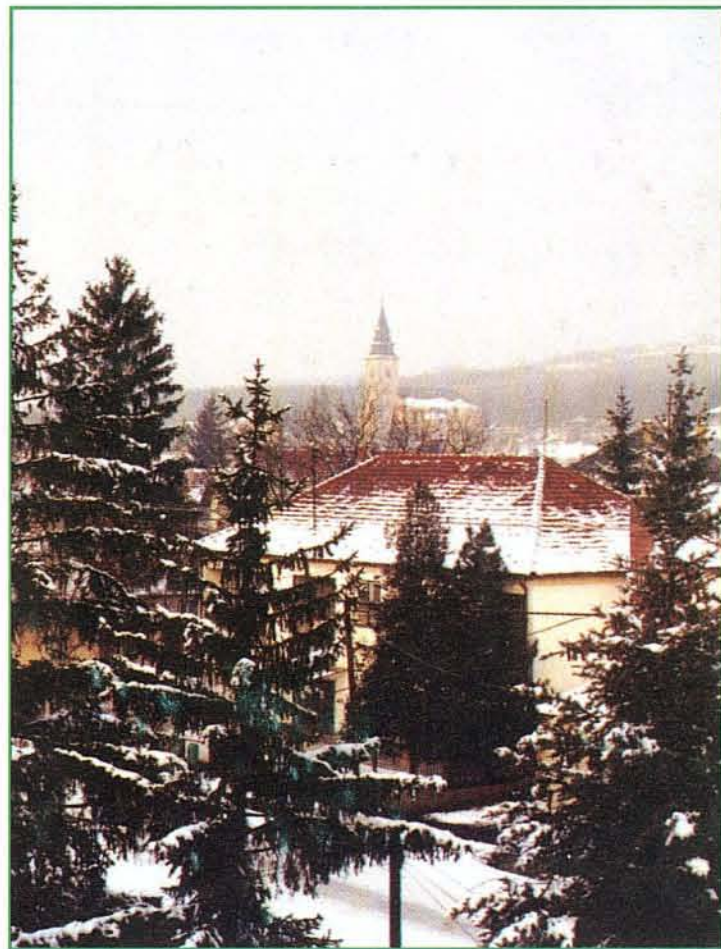
A
B
O
G
Á
C
S
I
Ö
N
K
O
R
M
Á
N
Y
Z
A
T
L
A
P
J
A

*A Márton-napi Vigasságon vidáman
kóstolták az új bort*

*Az óvodások mesejátékkal köszöntötték
a 70 év felettieket*

Ezen a télen a hó még várat magára

*Áldott ünnepeket
és
boldog, békés
új évet kívánunk
minden olvasónknak!*

Tartalomból:

Gazdasági koncepció

Tátika

Népességi statisztika

Lehet-e számokban mérni...?

Karácsonyi köszöntő

Bemutatkozik az Idősek Klubja

A karácsony jelentése

Szt. Márton-Napi vigasságok

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT a Képviselőtestület 2003. november 27-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből 96/2003.(11.27.) sz. HATÁROZAT

Tárgy: 2004. évi költségvetés gazdálkodási koncepciója
A Képviselőtestület az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény, valamint az önkormányzatok gazdálkodására vonatkozó egyéb jogszabályok rendelkezéseinek figyelembe vételével a 2004. évi költségvetés gazdasági koncepcióját az alábbiak szerint határozza meg:

A bevételek növelése érdekében:

- 1.) Az önkormányzat által bérbeadás útján hasznosított ingatlanok, építmények, földterületek után fizetendő bérleti díjakat 6%-kal kell növelni (infláció mértéke) /Kivéve a Béke úti ABC és a gyógycentrum/
- 2.) A szolgálati lakások bérleti díját 2004. évben 100%-kal emelni kell. (100 Ft/m²/hó-ról 200 Ft/m²/hó összegre)
- 3.) Módosítani kell a vendégéjszakák után fizetendő idegenforgalmi adó mértékére vonatkozó rendeletet úgy, hogy a Magyarországon lakóhellyel rendelkező magyar állampolgárok 200 Ft/éjszaka, míg a külföldi vendégek 250 Ft/éjszaka idegenforgalmi adót fizessenek.
- 4.) Módosítani kell a közterület használat rendjére vonatkozó rendeletnek a fizetendő díjak mértékére vonatkozó rendelkezését.
- 5.) Az étkezési térítési díjak összegét úgy kell megállapítani, hogy az megegyezzen a norma mértékével.
- 6.) A bevételek növelése érdekében ki kell használni minden pályázati lehetőséget.

Kiadások területén:

- 1.) Biztosítani kell az intézmények színvonalas működését, fejlesztését, az intézményekben dolgozók keresete reálértékének megőrzését. A tervezés során a megbízási és tiszteletdíjak, vállalkozási díjak 5%-kal kerüljenek emelésre.
- 2.) Az energia árak áfa tartalmának emelkedése miatt az intézmények dologi kiadásainak tervezésénél, mintegy 10%-os emelkedéssel kell számolni.
- 3.) A költségvetés tervezése során az intézmények felújításánál az alábbi feladatokkal kell számolni:

Általános Iskola

Tűzjelző hálózat és riasztórendszer kiépítése

- ❖ Kerítések magasítása, javítása, cseréje
- ❖ Informatikai eszközök felújítása ! pályázat eredményétől függően
- ❖ Nyert pályázat esetén a tornaterem fölé magastető építés terem kialakítására
- ❖ Nyílászárók cseréje

Óvoda

- ❖ Általános Iskola felőli kerítés javíttatása
- ❖ Parketta felújítása

Idősek Klubja

- ❖ Akadálymentes közlekedés biztosítása,
- ❖ Bővítése az intézménynek a szolgálati lakás megszüntetésére

Könyvtár, Ifjúsági klub

- ❖ Mennyezet javítása, festés

Polgármesteri Hivatal

- ❖ Vizesblokk felújítása,
- ❖ Fénymásoló felújítása (tartozékok vásárlása a meglévőhöz), nagy teljesítményű központi nyomtató beszerzése
- ❖ Számítógépek folyamatos felújítása, cseréje, programok vásárlása

- ❖ Kertész üzemmérnök és pályázati referens alkalmazása
- ❖ 1 fő karbantartó alkalmazása, aki az összes intézmény-nél ellátja a karbantartói feladatokat

Fürdő fejlesztése

- ❖ Vas-mangántalanító létesítése,
- ❖ Öltözők áthelyezése,
- ❖ Kempingben apartmanok építése a szezon kezdetére,
- ❖ Szolgáltatóház teljes földszintjének gyógyászati célokra való hasznosítása

4.) Biztosítani kell az utak, járdák felújítását, a település virágosítását.

5.) Támogatni kell a nyári rendezvényeket, színvonalas kiadványokat kell a településről megjelentetni. Támogatni kell a Bogács Községért Közalapítvány munkáját. Részt kell venni az Utazás 2004. kiállításon. El kell dönteni, hogy közösen Cserépfaluval és Cserépváraljával, vagy pedig mi egyedül vegyünk részt.

6.) Az önkormányzat továbbra is ingyenesen biztosítja a személyszállítást a természetes személyek részére. Üdülőterületen konténer elhelyezése.

7.) Ingyenesen biztosítja a tankönyveket az általános iskolában tanulók részére, ezen túl minden évben, szeptemberben tanszersegélyt biztosít jövedelmi viszonyoktól függetlenül az általános iskolában tanulók részére 4.000 Ft, míg a közép- és felsőfokú oktatási intézményekben tanulók részére 6.000 Ft összegben.

8.) Az önkormányzat támogatja a településen működő civil szervezeteket.

Felelős: polgármester, intézményvezetők

Határidő: 2004. évi költségvetés testület elé terjesztése

K.m.f.

Csetneki Ernőné sk.
jegyző

Köteles Csaba sk.
polgármester

Népességi statisztika

2003. évben Bogácson kötöttek házasságot:

Cseh Gyula György	és	Ujvári Csilla Marianna
Utassy Attila	és	Hamar Mária
Horváth Róbert	és	Farkas Erika
Dr. Joó Csaba	és	Takács Tímea Mária
Kis Csaba	és	Fekete Anita
Boros Zsolt	és	Köteles Ildikó
Magyar Péter	és	Tóth Tímea
Farkas Péter	és	Pipás Tímea
Hócza József	és	Kada Katalin
Veres Béla	és	Kelemen Andrea

2003-ban születtek:

1. Balogh Máté	15. Horváth Viktor
2. Pusomai Árpád	16. Farkas Szabolcs
3. Hák Gábor	17. Szitai Péter
4. Pozsomai Sándor	18. Ócsai Kamilla
5. Pozsomai Krisztián	19. Rác Ramóna
6. Szitai Ödön	20. Szitai Diána
7. Pusomai Norbert	21. Czagány Kitti
8. Tóth Dániel	22. Hüvelyes Emília
9. Molnár Csaba	23. Szitai Klaudia
10. Pusomai Attila	24. Pusomai Zsanett
11. Török Krisztofer	25. Kovács Janka
12. Mohácsi Ákos	26. Farkas Vivien
13. Salavári Bence	27. Szitai Marianna
14. Szitai Zsolt	28. Pusomai Kornélia

Poczik Lajosné anyakönyvvezető

Lehet e számokban mérni egy iskola sikerességét?

OKTATÁS

Mindezeket már sokkal nehezebb (vagy nem is lehet) egzakt módon mérni iskolai mérési módszerekkel, de a változást-fejlődést odafigyeléssel, különböző visszacsatolá-

A nevelés és oktatás minőségét nagyon nehéz mérni, bármely vélemény-nyilvánítás rendkívül kockázatos.

Abszolút objektív, a nevelés-oktatás-szolgáltatás minden részterületére kiterjedő "egzakt" mérési módszerrel nem rendelkezünk. Nem is valószínű, hogy ez egyáltalán megoldható, különösen nem egy olyan intézményben, ahol a tanulók 52%-a hátrányos helyzetű, és ezen belül 14%-uk sajátos nevelési igényű, a további 38% kis létszámú osztályban, felzárkóztató oktatásban részesül.

Sajátos nevelési igényű az a tanuló, akit a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye annak minősít. Felzárkóztató oktatásban (kis létszámú osztályban) az a tanuló részesülhet, aki rendelkezik a nevelési tanácsadó szakvéleményével. Az iskolai osztályok szervezésénél e tanulókat kettő gyermekként kell számításba venni.

A részterületeket azonban lehet mérni - és ezeket mérjük is a tantárgyi felmérésekkel, eredményvizsgálatokkal - minden szinten, minden évben - félévkor és év végén. Ezen kívül összehasonlító vizsgálatokkal a korábbi évek eredményeihez, más iskolák eredményeihez, megyei vagy országos átlagokhoz való viszonyítással. (Statisztikai mutatók összehasonlítása, elemzése.)

Egy iskola sikerességének fokát a tanulók sikerességi mutatói, azoknak a korábbi eredményekkel, más iskolák eredményeivel való összevetése is mutatja. Ez számokban és százalékban is kifejezhető. Ilyenek a területi, megyei vagy országos szaktárgyi versenyek, sportversenyek, kulturális vetélkedők, az azokon elért eredmények.

Ha egy iskola tanulóinak 48%-át, míg más iskolában a tanulók 100%-át képzik alaplétszámú osztályokban, akkor az iskolák nem azonos eséllyel indulnak a tanulmányi versenyben. Az utóbbi iskolának többszörös (!) az esélye arra, hogy talál olyan tanulót, akit a szülő támogat, a társaihoz képest is kiemelkedő teljesítménnyel rendelkezik, hatékonyan motiválható, stb.

Egy iskola sikerességének fokát mutatja (ez is kifejezhető számokban ill. százalékban is) hogy a végzős (8-os) tanulói milyen arányban tudják megvalósítani pályaválasztási elképzelésüket, magyarul felveszik-e abba a középiskolába, amelyikbe szeretnék.

Ha egy iskola végzős tanulóit felveszik oda, ahova jelentkezett, a 80%-ot ezen belül érettségig adó középiskolába, (és ez több év távlatában visszamenőleg is így van) akkor ezzel elég objektíven lehet mérni egy iskola sikerességét, különösen akkor, ha a visszajelzések szerint a tanulók megállják helyüket a középiskolákban, egyetemeken és főiskolákon. Ugyancsak mérhető egy iskola sikeressége azon is, hogy milyen az iskola vonzereje az adott településen. Mivel a szülők élhetnek a szabad iskolaválasztás jogával, az iskola sikerességének mutatója lehet az is, hogy az első osztályba beiratkozik - jelentkezik-e a szükséges létszám, vagy netán elmennek más település általános iskoláiba.

A sikerességet erőteljesen befolyásolja az iskola belső légköre, atmoszférája - ami nem elsősorban az iskola felszereltségében, hanem inkább az ott dolgozók lelkületében keresendő. Ennek sok összetevője van, de ezek közül fontos a kiegyensúlyozott nevelőtestületi légkör, a gyermekközpon-tú, szeretetteljes iskolai milió, a szülőkkel való közvetlen, nyílt, őszinte kapcsolat és együttműködés.

sokkal, jelzések összegezésével nyomon lehet követni. A tantestület az iskola céljai és feladatai, a falu, az iskola-használók (tanulók, szülők) elvárásai, igényei szerint végzi munkáját. Az összetétele stabil, fluktuáció gyakorlatilag nem volt és ma sincs. Csak a nyugdíjba vonulók, a lakóhelyet változtatók pótlásáról, a pluszszolgáltatások (informatika, angol nyelv, iskolaotthon, gyógypedagógiai osztályok) pedagógus igényéről kellett gondoskodni. Az iskola anyagi helyzete, a pedagógusbérek ugyanolyanok, mint bármelyik más iskoláé. Az alapbérek és pótlékok a minimumon vannak. Jelenleg nincs a vezető kezében a személyes meggyőzésen és a kollégák belső meggyőződésén kívül más eszköz, mely ezt a folyamatot vezérelje. Ma a szegényes lehetőségeket meghaladni inkább művészet, mint tudás a közoktatásban.

Szerencsi Miklósné iskolaigazgató

A bogácsi úszó lányok Jankó Róbert úszásoktatóval és Nagy Roland testnevelővel

Körzeti diákolimpia

November végén Mezőkövesden rendezték meg az úszó diákolimpiát. Ebben az évben 16 tanuló képviselte a bogácsi iskolát, és büszkén mondhatjuk, hogy szép eredménnyel.

Szinte minden diák éremmel tért haza. Három tanuló bejutott a januári megyei döntőbe. Külön öröm, hogy minden korosztályban indultak bogácsi gyerekek ezen a versenyen.

A következő tanulók értek el érmes helyezést:

Fodor Zsolt	2.oszt.	50 m gyors	II. hely
Ittes Boldizsár	2.oszt.	50 m hát	I. hely
Verhóczy Máté	4.oszt.	50 m hát	II. hely
Jámbor Bence	8.oszt.	100 m mell	II. hely
Kékesi Dávid	6.oszt.	50 m mell	II. hely
Ittes Flóra	2.oszt.	50 m mell	II. hely
Kékesi Eszter	3.oszt.	csapat	II. hely
Lukács Zsófi	4.oszt.	csapat	II. hely
Kovács Lilla	3.oszt.	csapat	II. hely
Ittes Enikő	4.oszt.	csapat	II. hely
Hócza Tamara	5.oszt.	100 m hát	I. hely
Holló Anett	7.oszt.	100 m hát	I. hely

A helyezetteknek szívből gratulálok, további sikereket kívánok minden úszó gyereknek!

Végezetül köszönetet mondok azoknak, akik hozzásegítették a gyerekeket e szép eredményhez. Elsősorban a Thermálfürdő kft. dolgozóinak és a szülőknek.

Jankó Róbert úszásoktató

Bemutatkozik az Idősek Klubja

Községünkben 1980-tól működik az Idősek Klubja. Kezdetben a klub a jelenlegi Családsegítő Intézmény helyén üzemelt. A későbbiek során az Erzsébet utca végére helyezték át, ami az idős emberek számára elég messze volt. 1992-től a jelenlegi helyén, a bölcsőde épületében, jól megközelíthető helyen található.

Intézményünk 20 férőhellyel rendelkezik, ezen kívül az étkeztetés is közreműködésünkkel történik. Nyitvatartásunk munkanapokon 8-16 óráig tart, jelenleg maximális kihasználtsággal dolgozunk. Klubtagjaink részére napi háromszori étkeztetést biztosítunk. Az itt töltött idő kellemesebb eltöltéséhez különböző társasjátékok, kártya, televízió, videó és rádió áll rendelkezésünkre. Tagjaink között hagyományra vált a névnapok ünneplése.

Évente 2 alkalommal meghívjuk Tóth István plébános urat a szent gyónás és áldozás elvégzésére.

Az óvodások anyák napjára színes műsorral köszöntik tagjainkat. Évről-évre megjelenik a Mikulás is nálunk.

Karácsonykor az iskolások készülnek ünnepi műsorral.

Elmondhatjuk, hogy nagyon jó a kapcsolatunk más helyi intézményekkel. Szorosabb kapcsolatban a házi orvosi szolgálattal állunk; havonta 2 alkalommal a gyógyszerek megíratását és kiváltását végezzük. Házon belül heti rendszerességgel vérnyomást mérünk.

Segítséget nyújtunk hivatalos ügyek intézésében, bevásárlások, befizetések bonyolításában.

Ha az idős klubtagjaink otthonában valami meghibásodik, mielőbb segítünk felkeresni a megfelelő szakembert a hiba elhárítása végett.

Az Önkormányzat jóvoltából minden évben kirándulást szervezünk. Idén Budapesten voltunk, a Parlamentet látogattuk meg. Mint minden évben, most is a kirándulás napja mindnyájuk számára élménydúsan telt.

Idősek Klubja dolgozói

Idősek napja – 2003.

A hagyományokhoz híven az Önkormányzat az Idősek napja alkalmából az idén is ünnepséget szervezett a településen élő 70 év feletti lakosok részére.

2003. december 5-ét megelőzően 255 személynek nyújtottunk át meghívót kis ajándékcsomaggal kiegészítve. Talán a kedvező időjárási viszonyoknak is köszönhetően, hogy a meghívottak magas létszámban jelentek meg.

A találkozóra színvonalas műsorral készültek az óvodások, iskolások, zeneiskolások.

Az óvodás gyerekek előadták A süni, a medve és a nyúl című mesét, majd a Pille-pillangó című zenére ellejtették a pillangók táncát, amivel nagy sikert arattak.

Ezt a zeneiskola furulya, zongora és rézfúvós tagozatának műsora követte. Végezetül az iskolások néptánc és mazzorett csoportját láthatta a lelkes közönség.

A mindenkit elkápráztató műsor-számok után tele-

pülésünk polgármestere, Köteles Antal Csaba köszöntötte a résztvevőket. Beszédében kiemelte a nagyszülők családban betöltött fontos szerepét.

Ezután Tóth István plébános úr köszöntötte az egybegyűlteket.

A meghívottak nevében Hilóczki Joachimné, Bözsike néni kért szót, aki köszönetét fejezte ki az Önkormányzatnak az idős emberekkel való megemlékezés kapcsán.

Bözsike néni felkérésére a résztvevők közösen énekeltek el a Szeressük egymást gyerekek... kezdetű dalt és arra kért mindnyájunkat, hogy próbáljunk ennek szellemében élni továbbra is.

A közös dalolás után felszolgálták a szépen díszített, ízletes vacsorát.

Az estebéd elfogyasztása után voltak, akik hazaindultak. Az ott maradtak közül többen dalra fakadtak Daragó Károly harmonika kísérete mellett.

Engedjék meg, hogy kollégáim és a saját magam nevében köszönetemet fejezzem ki Önöknek, amiért elfogadva meghívásunkat, jelenlétükkel megtisztelték rendezvényünket, ezáltal bennünket is.

Remélem jövőre is találkozunk Önökkel az Idősek napja közösségi ünnepén.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és jó egészséget kívánok mindnyájuknak!

Koczkané Éva

Karácsonyi Köszöntő

Nagyon gyorsan szaladt el ez az esztendő is. A nagy rohanásban álljunk meg egy-egy percre, és gondolkodjunk át az eltelt heteket, meretiünket.

Ha elégedettek vagyunk tetteinkkel, lelkiismeretvizsgálatunk eredményével, boldogan tekinthetünk

Az emberek ajándékokkal való elhalmozás. Az emberek boldogságát meghatározza a szeretet érzése. Képesek dünk-e másokhoz szeretettel közeledni?

Az igazi szeretet azokban az emberekben lakozik, akik képesek megbocsátani, a haragot és a gyűlöletet kiirtani a lelkükből.

A közelgő karácsony, Jézus születése arra figyelmeztet bennünket, hogy bocsássuk meg egymás hibáit, ne cipeljünk bennünkben lelki terheinket.

Kívánok a Jó Istentől áldott, szeretetteljes, boldó karácsonyt valamennyi bogácsi lakosnak és Bogácsoson tartózkodó vendégnek.

Köteles Csaba polgármester

A karácsony jelentése

Betlehemes 2002-ből

Az Általános Iskola 7. és 8. osztályos tanulói fogalmazás keretében írtak a karácsony jelentéséről és a legkedvesebb karácsonyi élményükről.

Ezután az Idősek Klubjának tagjai mesélték el saját gondolataikat erről a témáról.

A gyerekek által írtak és az idős emberek elbeszélései hűen tükrözték az e köré az ünnep köré csoportosuló évtizedeken át bekövetkezett változásokat.

A 70-80 év feletti emberek emlékeiből tiszta levegőjű, szép, havas karácsonyok rajzolódtak ki. Valamennyiük számára ez az ünnep a Megváltó szeretetből az emberek közé jövetelét, az Úr Jézus születését jelenti. Úgy érzik, hogy ma a drágábbnál drágább ajándékok vásárlásával az ünnep lényege nem kap megfelelő hangsúlyt. Véleményük szerint egy-egy kedves szó, a türelem, a megértés többet ér a legdrágább ajándéknál.

A 13-14 évesek közül csak néhányan említik a szeretet, a családi együttlét örömét, többségük az ajándékok kibontása körüli izgalomról írt.

Az idősök meséiből megismerhetjük a két világháború közötti Bogácson élő karácsonyi szokásokat:

Az adventi időben a gyerekek jászollal házról házra jártak, betlehemeztek, azaz színielőadás keretében mutatták be a kis Jézus születését.

A karácsonyfát a mestergerendához rögzítették, így a fa a szoba közepén az asztal fölött lógott vízkeresztig. A karácsonyfát az akkori szójárás szerint öltöztették, nem díszítették. Pattogatott kukoricát fűztek fel, színes selyempapírba kockacukrot csomagoltak, a diót ezüstpapírral vonták be. Emellett a fán megtalálhattuk a karácsonyt megelőző vásárból vásárolt mézeskalácsokat is.

Dec. 24-én a család együtt volt. A böjtös estebéd (savnú káposztaleves, mákos guba) elfogyasztása után a felnőttek kártyáztak, majd a nagyobb gyerekekkel együtt elmentek az éjféli misére. Az éjféli miséről hazajövet fogyasztották el az ún. angyalkolbászt. A frissen sült kolbász onnan kapta ezt a nevet, hogy csak az éjféli mise – az angyalok eljövetele – után fogyaszthattak belőle.

Karácsonykor a gyerekek köszöntőt mondtak, amiért 1-2 fillért, diót, almát kaptak a háziaktól.

A következőben két karácsonyi történetet olvashatunk. Az első 7 évvel ezelőtt történt, míg a második kb. 75 éves múltat tekint vissza.

Csendes Dániel 8. osztályos tanuló így emlékezik vissza a legkedvesebb karácsonyára:

A legkedvesebb karácsonyom

A karácsony számomra, akárcsak a többi ember számára is a szeretet ünnepe.

Ilyenkor az emberek a családjukkal, illetve rokonaikkal együtt vannak.

Hogy melyik volt a legkedvesebb karácsonyom? Arra a napra kissé elmosódva emlékszem vissza, mint egy felnőtt a gyermekkor eseményeire. Azt azért biztosan tudom, hogy a család együtt volt, sőt még papám, két mamám, nagybátyám, keresztanyukám, keresztapukám és kereszttestvéreim is velünk voltak. Hogy mi volt a karácsonyfa alatt az én számomra már nem tudom, de arra tisztán emlékszem, hogy gyönyörű szép fánk volt. Tulajdonképpen ez elhanyagolható volt amellest, ami egy 6 éves (mert anyai voltam akkor) gyerekben megmarad. Az a sok ember, és mind együtt!

Vacsorára halászlé lehetett. Ezt azért gondolom, mert nálunk karácsony, illetve szenteste alkalmával mindig halászlé kerül az asztalra. Vacsora után a nappaliban beszélgettünk, tévéztünk. Ekkor kinéztem az ablakon és hópelyheket láttam. Ez azért volt nagy dolog, mert ez volt az első olyan karácsony, amire úgy tudok visszaemlékezni, hogy hó esett. Mi, kicsik egész este hógolyóztunk, hóembert építettünk. Ekkor hallottam meg, hogy anyuék éjféli misére akarnak menni, illetve nem csak anyuék, hanem mindenki. Sajnos ez a szokás azzal az estével ki is hunyt a család szokásaiból... Talán azért, mert a szentestén mindig nagyon hideg van? Mert akkorra már mindenki elfárad? Nem tudom...

Minket anya lefektetett, mert ha mi is részt akartunk venni a szentmisén, akkor előtte kicsit pihenni kellett. Aztán már csak arra emlékszem, hogy anyu csörtet a lépcsőn, mindenhol ég a villany és próbál felébreszteni minket.

Félkómás állapotban indultunk el a templomba. Testvérem szerepelt a betlehemes játékban, ő volt a Szent József. Ropogott a hó a lábunk alatt, hiszen szakadatlanul esett.

A templomba beérve látjuk, hogy nincsenek sokan és anyu ráébredt, hogy 15 perccel később is elég lett volna elindulni otthonról. Egy szabad padsort elfoglaltunk. A keresztesómmal a pad szélén ülve még először beszélgettünk, aztán szépen lassan elcsendesedtünk és egymást bámultuk. Végül, a mise felénél, mint két nyújtózó macska próbáltunk viaskodni az álommal, de hiába. Elaludtunk.

Nem tudom hogyan értünk haza és hogy mi történt még azon az éjjelen.

nap. De ez már nem is fontos.

Hát ez volt az eddigi legemlékezetesebb, legkedvesebb karácsonyom.

Mohás Sándorné kedves karácsonyi története:

Egy fagyos karácsonyi napon, amikor az erdész családja együtt volt, az egyik fiatal férfi leakasztotta a falról a puskát és nekivágott vadászni. A nagyapa figyelmeztette a fiatalembert, hogy karácsonykor az erdő állatainak nyugalma sem lehet háborgatni. A fiatalember nem hallgatott a figyelmeztetésre. Elszántan célba vette az eléje tévedt vadat. Meghúzta a ravaszt, de a puska „csütörtököt mondott”. Próbálkozott többször is, de hiába.

Dühösen visszatért a házba. Az ajtóból különösebb célzás nélkül ismét meghúzta a ravaszt és a puska most működött, de vad már nem volt a közelben.

A karácsony nem vesztheti el jelentőségét. Minden nép történelmében évszázados múltat tekint vissza. Sok szokás feledésbe merült, de sok új is keletkezett. Minden korban és minden társadalmi helyzetben a szeretet, az öröm és a béke volt a legfőbb mondandója. Csak reménykedni tudunk abban, hogy így lesz ez a jövőben is.

Jankóné Jónás Zsuzsanna

Lakóházak és lakások Bogácson

Az 1786. évi összeíráskor a faluban ugyanúgy 134 házat találtak, mint Szomolyán, de közel 100 fővel kevesebb (818) jogi népességgel. Egy házra 6,1 fő jutott. A házak száma 1870-ig csupán 247-re növekedett, a következő évtizedekben erőteljesebb építkezéseinek következményeképpen 1900-ban 383, 1910-ben pedig 450 lakóházat vettek számba, így a 20. század elején a házankénti laksűrűség 4 és fél fővel a környéken a legalacsonyabbak közé tartozott.

Az 1941-ben számbavett 611 lakóház már 4 fő alá (3,93) szorította az átlagos laksűrűséget.

A bogácsi házak szinte kivétel nélkül kőből épültek. A század elején még több mint 90%-ban gyúlékony anyag fedte a tetőt, alig két évtized múlva azonban már cserép (vagy pala) borította a házak 70%-át- évtizedekkel megelőzve minden környékbeli települést.

Az átlagosnál jobb volt a vízellátás is: az 1941. évi adatok szerint a házak kétharmadában az épület telkén lévő kútból nyerték a vizet, és 50 m-nél nagyobb távolságból a házak alig tizedébe kellett a vizet szállítani.

A második világháború során 284 lakóház – a házak közel fele – sérült meg, Vatta után a legtöbb az egész régióban, de 1948. év végéig majdnem mindet helyreállították.

A környékbeli községek többségéhez hasonlóan a legtöbb lakás az 1950-es évtizedben épült. A későbbiekben az építkezés üteme lassult, a falu lakásállománya nem is növekedett tovább. 1960-1989 között felépült ugyan 342 lakás, de kb. ugyanennyi meg is szűnt.

Az általános tendenciáknak megfelelően, az 1990-es években tovább lanyhult a lakásépítkezés: 1990-1996 között 56 új lakás épült, ugyanakkor csak 4 régebbi szűnt meg.

Az 1920-as évek óta a bükkaljai községek közül Bogács lakásállománya a legnagyobb, pedig lélekszáma kisebb a sályinál, korábban a tardinál és a tibolddarócínál, még korábban pedig a cserépfalvinál.

A lakásokon kívül a falu hőfürdője közelében nagyszámú üdülőt is építettek – túlnyomórészt nem helybeli lakosok. Az 1982 óta rendelkezésre álló adatok szerint 1995-ig több üdülő épült, mint lakás.

1990-ben 758 lakás közül 44-ben nem laktak.

100 lakott lakásra ily módon 278 lakó és 267 szoba jutott, 100 lakott szobára pedig átlagosan 104 lakó. Csak cserépfaluban és Szomolyán voltak a szobák ennél üresebbek.

100 lakott lakás közül 71-ben volt fürdőszoba (vagy mosdóhelyiség), amivel Bogács élenjár az egész térségben: csak Mezőnyárad (77) és Mezőkövesd (75) előzi meg.

A XX. század közepén szoba-konyhás volt a bogácsi lakások több mint 90%-a, még 1960-ban is 85%-a, az egész térségben a legmagasabb hányad. Az 1980. évi felmérés szerint a lakások közel 60%-ának az alapterülete meghaladta a 60m²-t, az 1990. évi lakásállománynak pedig több mint fele (53,4%-a) legalább két és félszobás volt, sőt 9,1%-a négy vagy több szobás.

A nagylakások ennél magasabb arányával az egész kistérségben nem találkozunk.

1990-ben Bogácson a lakások 61%-a komfortos vagy félkomfortos.

(Részlet Dr. Kápolnai Iván Mezőkövesd és környéke című művéből)

Az elmúlt 6-7 évben ismét felélénkült az építkezési kedv a községben. Leginkább régi telkeken (eladó új telek már csak elvétve akad) újítják fel a házakat vagy a régi házak helyére építenek újakat.

2001. december 31-i adat szerint Bogácson 1127 lakóház és 572 üdülő van.

Az itt pihenő vendégek kényelmét szolgálva impozáns hotelek, villák, szállodák, üdülők, és vendégházak készülnek napjainkban is.

A bogácsi „Rózsadomb”

Gondolataim Szeberin Vendel halála kapcsán

Értékes egyéniségű, a világ dolgairól tájékozott, a hazai dolgainkban nagyon otthonlévő embert – aki hirtelen halt meg – kísértünk utolsó útjára a bogácsi temetőben 2003. december 6-án.

Unokaöccseinek elmondtam, hogy az utolsó három találkozásunkkor teljes szellemi frissességgel mondott véleményt szülőföldünk mai –a mi életünkben soha nem látott– zajos közéletéről.

A beszélgetéseinkből néhány adatot, tényt adok közre, hogy az utókor ezekkel az ismeretekkel felvértezve éljen.

A Cserépi út jobb oldalán egy dombon a „Revíziót”, emlékhelyet vitéz Mohás Sándor tartalékos főhadnagy, iskolaigazgató, kántor, Hangya Szövetkezet igazgató és levente parancsnok irányításával Gábor Fodor Lajos, Varga János (a fia a katonaságnál rejtélyes körülmények között halt meg) és Boros Farkas Kálmán leventeoktató (1956-ban rövid ideig tanácselnök) építették.

Bogácson csak Ő volt ismerője e névsornak.

1944-ben Szomolyán – egy ideig Gömbösfalva volt – felrobbantották Gömbös Gyula miniszterelnök szobrát. Helyére azokat a magyar katonákat temették, akiket, amint családjukhoz igyekeztek – katonaszökevényként – magyar katonák agyonlőttek Beregfy nyilas honvédelmi miniszter parancsára.

Bogácson Szeberin József az első világháborúban tartalékos őrmester Győri Imréből, Kozma Lajosból (Svédországban halt meg) és Szeberin Vendelből csoportot szervezett és felkutatták az elesett magyar katonák ideiglenesen elhantolt holttestét. Egyet a mai Alkotmány utcában, Hegyi József kertjében, kettőt a Boglyás dűlőben, hármat a Magyalos dűlőben találtak. Hat koporsót készítettek. Három holttestet É-D irányban, hármat K-NY irányban helyeztek el a sírban. A temetésük 1945. IV. hó elsején, húsvétkor litánia után volt. A temetési szertartást Kövér József plébános úr és Mohás Sándor kántor úr végezte.

Szeberin Vendel temetési szertartásának végén a Temetkezési Vállalat egyenruhás csapata egy hölgy vezényletével körülállta a sírt. Így tisztelegtek az előtt az ember emléke előtt, aki becsületes magyar emberként másokkal együtt egy több évszázados műemlék templom melletti temetőben hat magyar katonának keresett tisztos végső nyughelyet.

Hegyi Imre a Bogácsi Kör elnöke

TÁTIKA

Az idén novemberben 29-én szombat délután került megrendezésre a TÁTIKA.

Mint mindig, most is mindenki nagy izgalommal készült a megmérettetésre. A munkája is megvolt mindenkinek: a gyerekek fárasztó próbákon gyakoroltak, a szülők szervezkedtek és fellépő ruhákat készítettek.

Nehéz munka volt, de a gyerekek előadása elfeledtette velünk a sok-sok fáradságot. A tanulók felszabadultan, a színpad minden zugát kihasználva élvezettel adták elő műsorukat, a közönség pedig tapsviharral drukkolt nekik.

Sajnos ilyenkor a Művelődési ház kicsinek bizonyul. Igencsak össze kellett húzni magunkat, hogy elférjünk.

A műsorszámokat öttagú zsűri pontozta.

A zsűri tagjai voltak: Horváth Kata főiskolai hallgató, Farkas Kitti középiskolai tanuló, Ócsainé Fónad Beáta védőnő, Iványi Balázs és Nagy Roland nevelők.

Nehéz volt a munkájuk, hiszen minden produkció színvonalas és változatos műfajú volt. Volt Limbóhíntó, Bódi Guszti és Zenekara, a Hegedű hercegnői, Rock and Roll, Ének az esőben, Abba és a nyolcadikosok előadásában disznóvágás, amit a Böllérrap mintájára adtak elő.

Minden gyerek hatalmas sikert aratott.

De ahhoz, hogy ezeket a színvonalas produkciókat jutalmazni tudjuk, szponzorok segítségére volt szükség. Jól eső érzés, hogy mindig vannak, akiknek a támogatására számíthatunk.

Támogatóink voltak:

BVBE, Oroszné Hajnalka, Nagyné Márkus Eleonóra, Kovácsné Wolford Erika, Csetneki László, Rózsa ABC, Verhóczy Jánosné, Czuforné Balog Anita, Elektronikai Centrum, a Takarékszövetkezet, Anna Presszó, Villa Bridge, Szerencsi Miklósné,

2.a osztály a TÁTIKÁN

a Polgárőrség, Mikeszné Kovács Ildikó, Fekete Anita, Tóthné Famosi Ildikó, Információs Iroda, Vígh Bertelen, Bükk Berg Söröző, és az AVON.

Ha valaki a felsorolásból kimaradt, attól elnézést kérünk!

Mégegyszer a szülők és a gyerekek nevében nagyon szépen megköszönjük a támogatást.

Reméljük mindenki jól érezte magát.

Ezúton kívánunk mindenkinek Boldog Békés karácsonyt!

szülői munkaközösség

ŐSI ÍR ÁLDÁS

Legyen életutad járható,
azt kérem számodra.

Fagyos, dermedtő napokon
valakitől kapj mindig meleg szavakat.

Sötét éjszakáidat
telihold világítsa meg,
és járható út vezessen mindig házadig,
s örök hazádig.

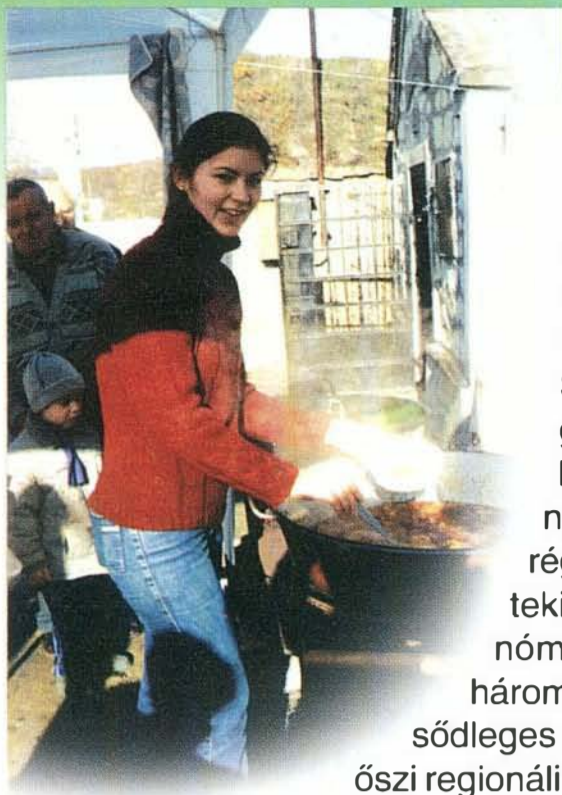
Ha bajban vagy,
Isten ne aludjon bárkádban soha.
Oltalmazón borítsa föled tenyerét,
és útjaid fölfelé vezessenek.

Az időjárás ne legyen ellenséged,
hátszéllel járj,
s a vihar ne sodorjon szakadékba.
Mire az ördög észbe kap,
hogy te arra jártál,
már régen a mennyországban
legyen otthonod!

Közreadta Daragó Károly

A Szitai testvérek produkciója

Szt. Márton-napi Vigasságok

Immár hagyományként került megrendezésre községünkben november 8-9-én a Szent Márton Napi Vigasságok és a Bogácsi Búcsú. A rendezvényen belül a Búcsú, már régebbi hagyományokra tekint vissza. A gasztronómiai ünnep elindítását három évvel ezelőtt az az elsődleges cél táplálta, hogy egy őszi regionális rendezvényt meg-

hosszabbodjék az idegenforgalmi szezon. Szerecsés helyzetben voltuk, mert ezen igény kielégítéséhez nem kellett valamilyen erőltetett, mesterségesen tákoltt ünnepet fabrikálni, hanem tálcán kínálta magát a lehetőség, hogy templomunk védőszentjének ünnepét rendezzük meg kicsit szélesebb körben. Ez segíti a már említett cél megvalósulását és egyben hagyományaink őrzését is szolgálja.

Az idei rendezvény szervezője a Bogácsi Vállalkozók Baráti Egyesülete mellett az Önkormányzat, ezen belül a Művelődési Ház volt.

A programot igyekeztünk időben összeállítani, hogy az október végi négynapos ünnepen községünkben üdülők már kész szórólapot kaphassanak a rendezvényről. Ez meg is történt, műsorismertetőt helyeztünk el panziókban, vendéglátóegységekben, boltokban és a termálfürdőben. Hirdettük ezen kívül magunkat a képújságban, Montázsban és riportot adtunk helyi és országos rádióknak. Munkánk – úgy érzem - meghozta gyümölcsét, hisz a rendezvény helyszínéül szolgáló pincesoron, a nyári hónapokra emlékeztető embermennység gyűlt össze déltájra.

Polgármester Úr nyitotta a rendezvényt, majd Németh József úr, mint a Gasztronómiai Szövetség képviselője köszöntötte a jelen lévőket. Hangsúlyozta, hogy a rohanó életben mindig öröm, ha az ember fakanalat vehet a kezébe. Amikor kijövünk ide és egy pohár bor mellett elfogyasztunk egy finom lúdételt, ez alkalmat ad arra is, hogy ápoljuk a magyar gasztronómiát, hisz „aki nem ápolja múltját, nem érdemli jövőjét”.

Mire a vendégek megérkeztek, az üstökben javában rotyogtak az illatosabbnál illatosabb ételek. A szabadtéri főzések alkalmával elmaradhatatlan bográcsgulyás mellett főként – Márton nap lévén - liba ételek készültek. A teljesség igénye nélkül néhány: Ludaskása majorannásan, Ludas Matyi kásája töltött libanyakkal, Fekete Ernő márványosa (Harányiné Magdi), Tárkonyos libanyakleves (Angyal Attila),

Grillezett zöldséggrözse Márton rizs-mix, Bükki borzas (Várnai Krisztián), Bogácsi bográcsgulyás, Nyárádi túrosbattyu (Művelődési Ház). A főzés nemcsak a szervezők által biztosított sátrak alatt folyt, hanem ki-ki a saját pincéje előtt is komoly ételkínálatot vonultatott fel.

Márton ünnepe nemcsak a ludakkal és az ételekkel, hanem a borral is összefüggésben van. Nagy öröm a borosgazda életében, mikor a szüret fáradalmi után láthatja. Érezheti munkája gyümölcsét: kóstolással élheti meg bora születését. Márton napja évszázadokon keresztül a gazdasági év utolsó napja és az adventi negyvennapos böjt kezdete volt. Ez alkalomból a sült libára lehetőleg már új bort ittak, ami ekkora rendszerint kiforrt. A bogácsi szőlőtőkéken termelt bort Tóth István plébános úr áldotta meg, kérve a Jóistent, hogy akik Szent Márton tiszteletére isznak ebből a borból, maradjanak távol minden ártó szándéktól. Az ünnepi alkalomból szép dalcsokrot hallhattunk a Bogácsi Népdalkör előadásában.

Az idő kegyes volt hozzánk. A szikrázó napsütés lehetővé tette, hogy a programok nagy részét a szabadban bonyolítsuk le. A nótaéneklés budapesti művészek előadásában meghozta az étvágyat, a szomolyai Somalja Néptáncgyűttes bemutatóját követő táncház alatt pedig mindenki ledolgozhatta a kalóriaszegénynek nem mondható ételekkel magához vett energiát.

A délután érdekes színfoltja volt a Zsérci Vadásztársaság ezévi szezonnyitó vadászatának teritéke. A társaság, amely három falu (Cserépfalu, Bükkzsérc és Bogács) vadászaiból áll, már tíz éve ebben az időben, a búcsú vasárnapját megelőző szombaton tartja szezonnyitó vadászatát. Hagyományaik szerint ez alkalommal a bogácsi vadászok Sz. Sándor és B. István látják vendégül a társaság többi tagját. A vadászok bográcsában 80 főre elegendő szarvaspörkölt rotyogott, ebből 50 adagot azon vendégek részére ajánlottak fel, akik hozzájuk látogattak. A teríték, melyet érdeklődők megtekinthettek, idén szerényebb volt, mint az előző évben. A vadászszákmányok között volt nyúl, róka, fácán és szajkó.

A délután zárásaként a Magyar Zeneművészeti társaság hangversenyét hallhattuk a Szent Márton templomban Csavlek Etelka (ének) és Szakály Ágnes (cimbalom) művésznők előadásában. Ide is, mint a nap minden rendezvényére ingyenes volt a belépés.

A nap folyamán a finom ételek, zamatos boroké és a jókedvé volt a főszerep. Ez a rendezvény a szezonvégi csend után ismét népszerű tette Bogácsot. A tavalyi rendezvényhez képest nagyobb volt az érdeklődés, többen látogattak el hozzánk. Talán, csak mi bogácsiak voltunk kicsit kevesen...

Bene Ildikó

BOGÁCSI ŐSZ

Bogács Község
Önkormányzatának lapja

Szerkesztő, fotók:

Jankóné Jónás Zsuzsanna

Felelős kiadó:

Bene Ildikó
Művelődési Ház igazgató

Nyomdai munkák:

Pető Nyomda
Mezőkövesd, Tel.: 49/414-000